

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Murenulæ Sacræ Vestis Sponsæ Regis Æterni
Vermiculatæ Opus, De Privilegiis Ordinum Regularium**

Alviset, Virginius

Campidonæ, 1673

Articulus 3. De Amissione privil. Ob cessationem causæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62361](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62361)

rediri ad illud. Nam cum unum Capitulum non possit ligare manus alteri, semper manebit integra facultas ad illa redeundi, sicut videmus interdum sancita in uno Capitulo generali, cassari in sequenti, vel cassata redintegrari.

ARTICULUS III.

De Amissione Privilegiorum ob Cessationem causa.

SUMMARIUM.

- 1 Privil. non durat, nisi secundum intentionem concedentis.
- 2 Princeps non intendit ut duret, si causa cessat.
- 3 Hoc intelligitur secundum aliquos in odiosis solum.
- 4 Privil. non cessat cum causa, si illa est solum partialis.
- 5 Neque si adhuc durat conditio personae.
- 6 Quid tenendum de privilegio, cuius causa impulsiva cessat & 8.
- 7 Regulares relaxari an omittant ob id privilegia & 9.
- 10 Multa privilegia fuerunt concessa Regul. propter observantiam.
- 11 Monasterium non gaudet privilegiis Congreg. a qua separatur.
- 12 Aliae explicat. ones axiom. quod cessante causa cessat privilegium. 15. 17. 18.
- 13 Privilegium datum propter paupertatem non amittitur acquisitis opibus.
- 15 Neque datum ob multitudinem liberorum, aliis quibus mortuis.
- 16 Concessum ob dignitatem, ea abdicata, retinetur.

HAc via item amitti privilegia constat ex can. generaliter. 16. qu. 1. can. fin. 25. q. 2. cap. cum cessante, de appell. cap. quia nonnulli; de cler. non res. cap. suggestum. de decim. cap. Abbate de verb. sign. l. quoties. C. de prec. imp. off. l. titia. ff. de legat. 2. & l. privilegia. ff.

de reb. aut iud. poss. Ratio est, quia privilegium non durat, nisi secundum intentionem concedentis, non est autem creditibile, intendere & velle Principem, ut duret, cessante causa propter quam illud concessit: sicut non est creditibile, quod fuisset concessurus, si causa non exstiteret: sunt autem paria, non habuisse causam ab initio, aut jam finitam esse, quae fuit. Et ita praeter jura citata, docent Gloss. cap. ita nos 25. quest. 2. Crot. cap. Lubri. et. de usur. Et Joan. Andr. in addit. ad specul. tit. de instr. ed. §. 11.

Verum distinguendum est primo inter privilegia. Nam Sanch. & nonnulli alii volunt illud axioma, quod cessante causa, cessat privilegium, debet intelligi de solis odiosis.

Distinguendum est secundo inter causam totalem, & partialem; nam si causa privilegii cessat solum ex parte: aut si una sola cessat, cum sint plures, non tamen cessabit privilegium. Neque similitudinem si adhuc durat conditio personae, propter quam conjunctim cum causa, (quae cessavit) concessum fuit §. affirmativ. in l. de nupt. Barth. l. 1. ff. sol. matr. & alii communiter.

Item ego distinguo inter causam finalem & motivam, seu impulsivam; quia si sola impulsiva cessat, non tamen privilegium, modo finalis duret. Et sic v. g. Roder. 10. 1. qq. reg. 9. a. 10. ait, quod licet aliqui Religiosi male vivant, & sint relaxati, non tamen amittunt sua privilegia, quia, inquit, haec concessa sunt Ordini & statui, non formae vitae, quamvis haec (puta observantiae rigor) fuerit causa impulsiva, & motiva eorum.

Sed haec doctrina patietur difficultatem in opinione eorum, quos retuli, ubi de intellectu privilegii. v. addit. Angel. qui volunt vitari rescriptum ob falsitatem causae impulsivae.

impulsiua, sic enim non immerito dici
 pollet, quod quemadmodum falsitas hu-
 jus causae reddit impetratum nullum: ita
 & eius cessatio facit illud cessare. Et ita
 tenet Nald. v. causa. n. 9. Quos tamen co-
 ciliare possumus, si dicamus, hanc doctri-
 nam veram esse, & privilegium cessare ad
 cessationem causae impulsivae in odiosis
 solum, & de his intelligendum loqui DD.
 citatos. Rodericum vero de favorabili-
 bus in quem sensum ego explico Angel.
 qui sibi videretur aliis contrarius in v.
 causa n. 4. Ubi dicit non cessare effectum
 ad cessationem causae impulsivae. Quod
 si de merè favorabilibus etiam placet axi-
 oma nostrum intelligere, & dicere ea li-
 milliter cessare ad cessationem causae. Id
 ego verum dicam, quando impulsiva im-
 bibitur in finali: vel quando efficacissi-
 me operatur, & mover, nō si leviter tan-
 tum, hoc est nō concurrando & moven-
 do, sed concomitando causam fina-
 lem, vel aliam impulsivam efficacioris,
 per modum cujusdam considerationis.
 Ex qua distinctione ego revoco in ma-
 gnum dubium opinionem Roder. si non
 pro omnibus, at certè pro non pau-
 cis privilegiis. Arbitror enim, quod in
 Monasteriis seu Ordinibus relaxatis ces-
 sante privilegia cōcessa favore observan-
 tia, quia haec fuit illorum vel causa fina-
 lis, vel in finali imbibita, aut certè effica-
 cissime impulsiva. Nō pauca autem fuis-
 se talimodo concessa patet, ex ipso tenore,
 & praefatione litterarum Apostolica-
 rum, in quibus Lector prudens non in-
 frequenter advertet Rom. Pontifices su-
 mere occasionem, & motum ad conce-
 denda privilegia ex observantia, vita
 exemplari, bonis operibus, & fructibus,
 quos in Ecclesia exhibent Ordines, quib⁹
 talia concedunt. Ex tal. autem modo loquen-
 di intelligitur mens Papae, & ex Religions ob-

servantia, seu zelo motum fuisse, ait Rebuff.
 i. p. de claus. mand. Circa quod vide Gloss.
 cap. ita nos. 25. qu. 2. Sicque (Salvo melio-
 ri iudicio) admodum dubius mihi vide-
 tur privilegiorum usus in Ordinibus vel
 Monasteriis relaxatis. Quando verò pos-
 sit dici Ordo aliquis relaxatus? hīc ta-
 ceo, viderit quisque quam conformiter
 ad suam regulam vivat. Vide dicta s. 1.

Et per proportionem ad haec omnia, II
 ego censeo, quod si aliquod Monasterium
 vel Congregatio acquisivit privilegia
 per respectum ad aliam cui uniebatur,
 vel ad instar cujus fundabatur, ab his om-
 nino debet cessare, si separari contin-
 gat, vel formam vivendi & statum muta-
 re, nisi aliter disposuerit author privile-
 giorum, in ejusmodi mutationis indu-
 ctione, vel alio iusto titulo, se in privile-
 giorum talium usu manuteneat. Et Ratio
 est, quia unio, seu fundatio ad instar fuit
 causa motiva, aut certè in illa imbibita,
 & efficacissime impulsiva eorundem pri-
 vilegiorum.

Sed & pro explicatione nostri axio- 12
 matis, quod cessante causa cessat privilegium,
 venit tertio Distinguendum in unione
 & dependentia, quam habet privilegium
 cum tali causa, ejusve existentia, seu ex
 natura rei, seu ex voluntate conceden-
 tis, si enim Papa vel Princeps considera-
 vit solam existentiam de praesenti talis
 causa, quando concedebat gratiam, cer-
 tē nemo dixit eam cessare ad cessatio- 13
 nem illius. Et sic v. g. privilegium perci-
 piendi decimas, concessum Monasterio
 pauperi, non cessat, etiamsi contingat
 tale Monasterium devenire ad ditio- 4
 rem statum. Sic exemptio tributorum con-
 cessa homini ob multitudinem prolis
 non cessat etiam si illa diminuat per
 mortem aliquot liberorum. Et si de a-
 liis. Vanguel. cap. decet. de reg. iur. in 5.
 Quar-

REGIA
 IMPLANTUM
 ET
 AMENTARUM
 IN REGYLAS
 INCELLAPLE
 POSTOLICE
 8

- 15 Quartò. Distinguendum est in modo, quo causa cessat, physicè ne tantùm, an moraliter, an utroque modo vel an mutet naturam, ut quæ primum fuit impulsiva, fiat finalis, nam si cessat solùm physicè, non cessat privilegium cum illa, nec similiter si ex impulsiva, fiat finalis, aut quando illa cessante, remanent reliquæ, & sic v. g. privilegium concessum dignitati, durat interdum eâ abdicatâ in memoriam ipsius, eò quòd moraliter censetur adhuc durare in persona l. fin. ff. de decur. Dec. l. in omnibus. eod. de reg. iur. Et Albertin. cap. quoniam. de heret. in 6. quest. 6. n. 5. Vanguel. cap. decet. eod. de reg. iur.
- 17 Addunt Suar. lib. 3. de leg. cap. 30. Salas d. 20. sect. 6. & Alii, tunc tantum cessare privilegium ad cessationem causæ, cum illa cessat contrarie, vel quando ex cessatione talis causæ factus est injustus privilegii usus.
- 18 Addit Panor. in cap. Abbate. de verb. sign. n. 17. causam sic debere cessare & tam absolute, ut nulla spes restet de restauracione illius in futurum; secus si allucet spes aliqua illius reviviscentiæ, sed per illud interstitium manebit privilegium sopitum, & illius usus illicitus, qui tamen poterit reassumi reviviscente causa, absque alia licentia Papæ vel Principis.

ARTICULUS IV.

De Amissione Privilegiorum per non usum.

SUMMARIUM.

- 1 Civitas amittit ius nundinarum, si per 10. annos nullas celebravit.
- 2 Quid de iure conferendi gradum doctoratus, si universitas per idem tempus nemini contulit.
- 3 Ad amittendum priv. per non usum idem tempus requiritur, quod ad præscriptionem.
- 4 Privilegia favorab. non amittuntur per simplicem non usum.
- 5 Odiosa præscribuntur spacio 10. vel 20. annorum.

- 6 Ad amittendum privil. per non usum oportet fuisse occasionem utendi.
- 8 Item requiritur in privilegiato scientia, & quæ sit ut non abstinerit coactè, & quid hic coactio.
- 10 Non usus inducit præsumptionem renuntiationis.
- 11 Per non usum illi soli amittunt privil. qui possunt renuntiare.
- 12 Qui non sunt usi privilegio, possunt ad illud redire, & quando.
- 11 Nullum Regularium privil. est amissum per non usum.

ETiam hac via amitti privilegia certum est; hoc autem ut explicetur, suppono primò. Horum alia esse affirmativa, alia negativa. Et rursus tam affirmativa quam negativa esse aut favorabilia aut odiosa. Et cum de solis affirmativis hic possit esse sermo, volunt nonnulli, illa generaliter amitti, spacio 10. annorum per non usum; propter dispositionem l. 1. ff. de nund. secundum quam Civitas amittit jus, seu privilegium celebrandi nundinas si per 10. annos nullas celebravit. In quem modum Barth. ibi dicit, quòd similiter universitas amittit jus doctorandi, si per tantum spatium neminem doctoravit. Itaque etiam de privatorum privilegiis sentit Nald. v. privilegium. n. 4. Alii tantum temporis requirunt, quantum de iure requiritur ad præscriptionem, ad leg. verò allegatam respondent eam continere dispositionem specialem, quæ non potest trahi ad alias materias.

Ego verò sic distinguo, & dico, quòd quantum ad privilegia simpliciter favorabilia, ut celebrandi Missam ante diem, in altari portatili &c. hæc nunquam amittuntur per simplicem non usum, etiam si privilegiatus non fuerit usus per mille annos (si per tot viveret) nisi simul cum non usu adjungatur contrarius usus, eò modo quo inferius dicetur. Ita Præposit. cap.